పట నైపుణ్యాభివృద్ధి : భావనలు

Preparaed by: Rambabu. S ,SA(SS),ZPHS GARUDABILLI,Vizianagaram.

ముఖ్య భావనలు

- ✓ పటము
- ✓ పటాలు – రకాలు
- ✓ పటము – భాగాలు
- ✓ పట నైపుణ్యాలు
- ✓ మాన చిత్రము – చిత్తు చిత్రము
- ✓ చిత్రము – పటము
- ✓ కాంటూరు రేఖలు

పటము

పటము

- ఒక ప్రదేశముయొక్క నమూనాను దిక్కులు,స్కేల్ ,చిహ్నాలతో సూచించు చిత్రమును " పటము " అందురు.
- పటము అనునది ఒక ప్రదేశం యొక్క దృశ్యమాన ప్రతిరూపం.

పటము - వివిధ భాగాలు

1. శీర్షిక:

పటము దేనిని ప్రతిబింబిస్తుందో

తెలియజేస్తుంది.

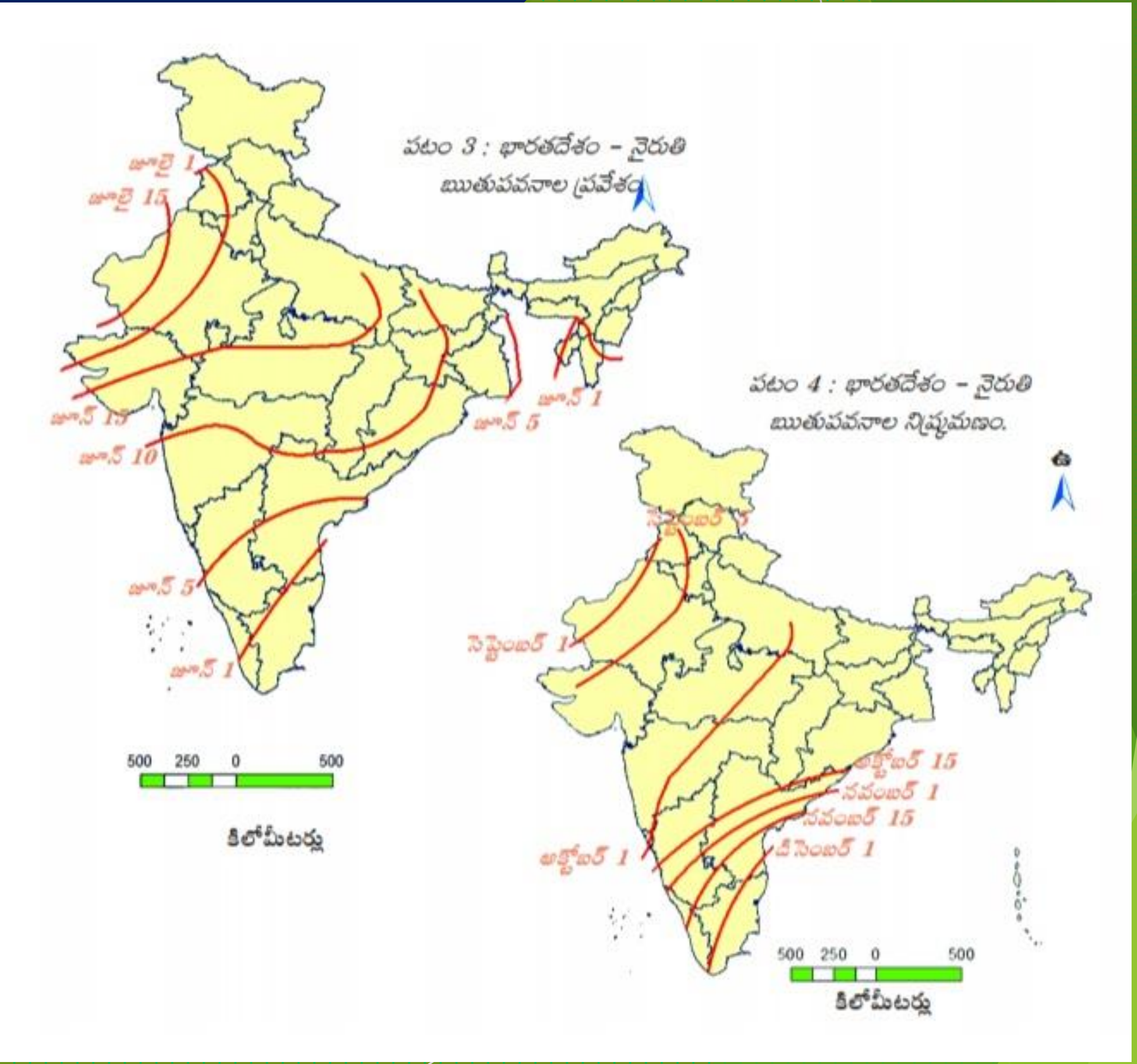

2. దిక్కులు :

పటము పై భాగం – ఉత్తర దిక్కును

పటము దిగువ భాగము – దక్షిణ దిక్కును

పటము కుడి వైపు – తూర్పు దిక్కును

పటము ఎడమ వైపు – పశ్చిమ దిక్కును

సూచిస్తాయి.

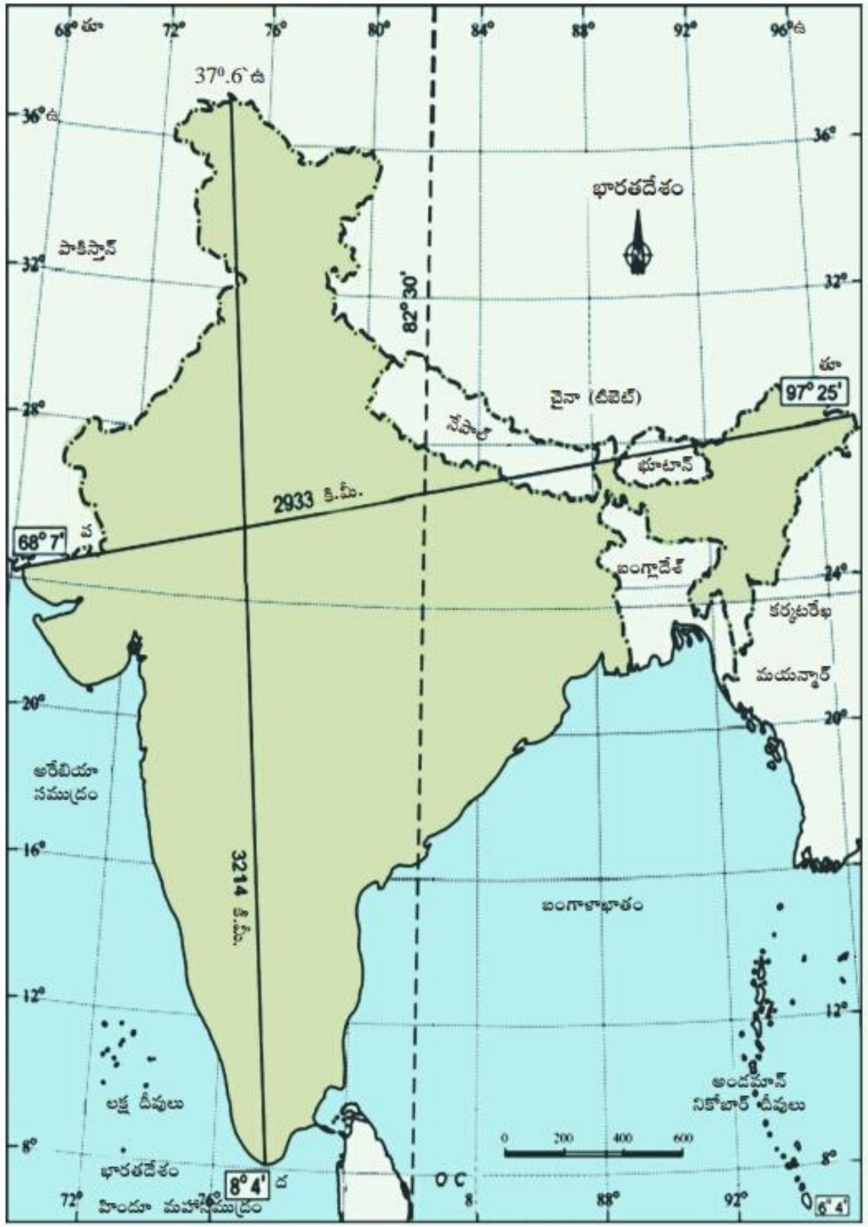

పటం 2 : భారతదేశం–ఉత్తర దక్షిణ, తూర్పు–పడమరల విస్తీర్ణం, ప్రామాణిక రేఖాంశం

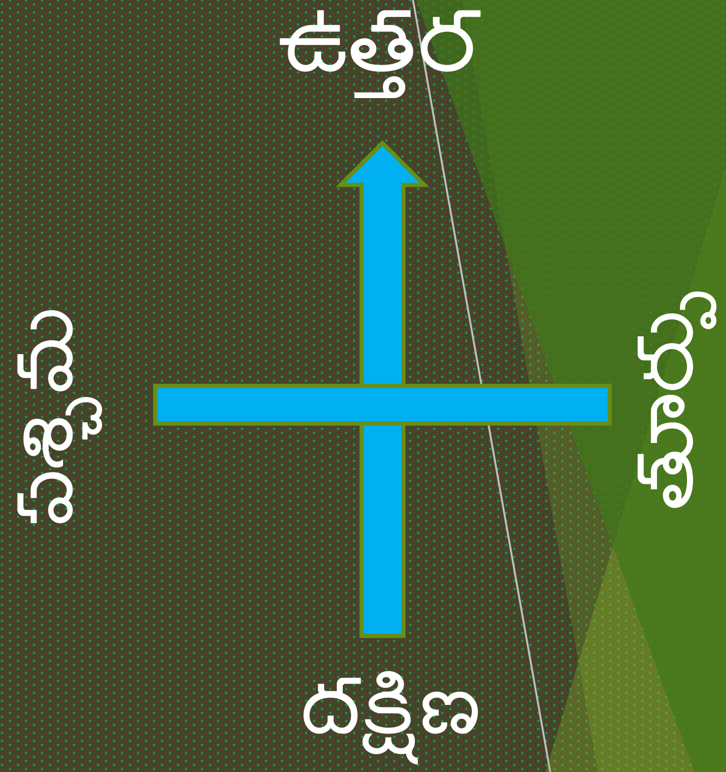

3. స్కేల్ :

వాస్తవ దూరాన్ని తగ్గించి పటాన్ని గీయడానికి ఉపయోగపడే భావనను " స్కేల్ " అందురు. దీని ద్వారా పటములోని ప్రదేశాల మధ్య వాస్తవ దూరాన్ని అంచనా వేయవచ్చు.

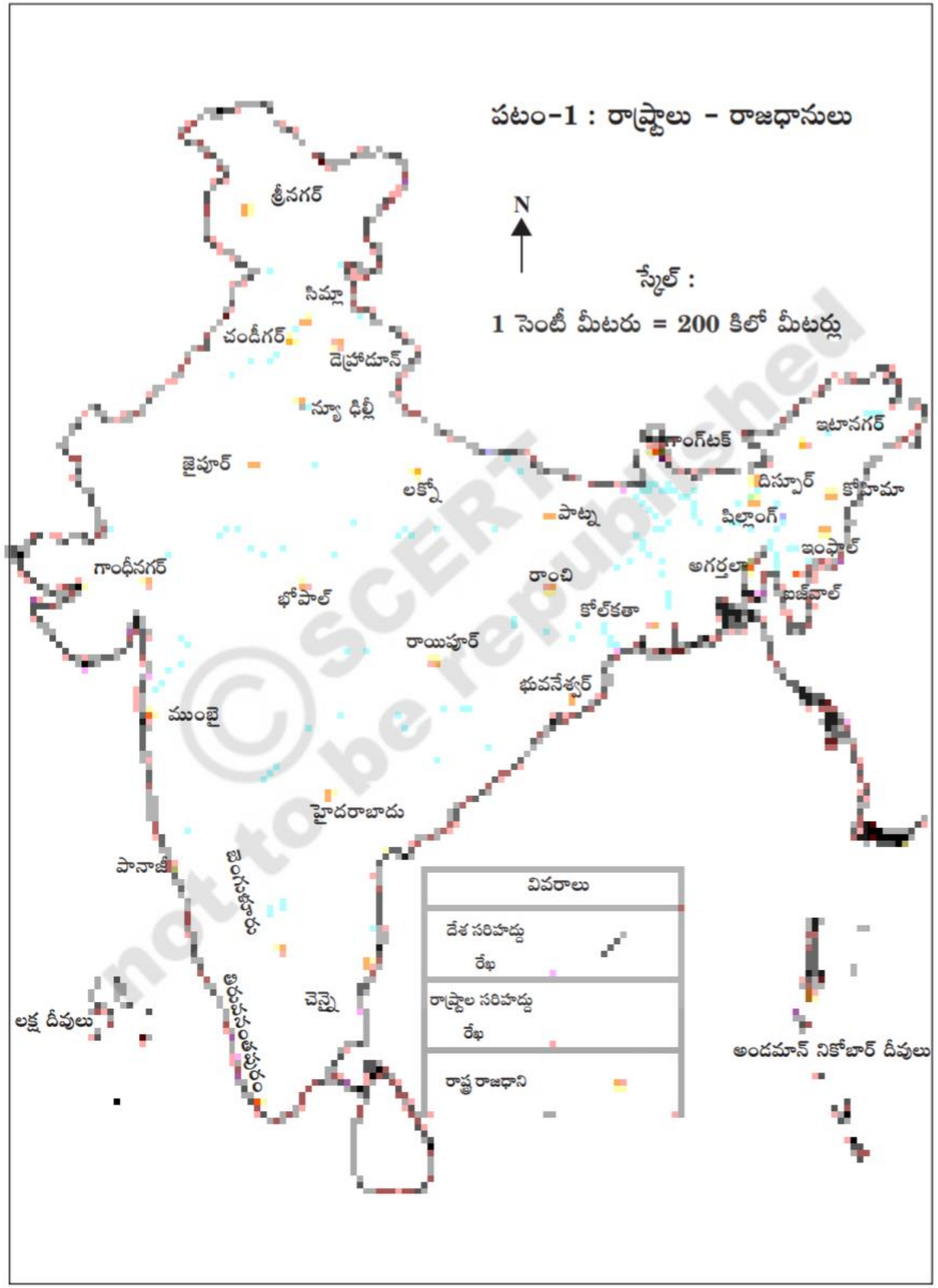

4. చిహ్నాలు :

ఒక ప్రదేశము లోని వివిధ అంశాలను పటములో చూపడానికి ఉపయోగించే గుర్తులను " చిహ్నాలు " అందురు.

వీటిని 3 రకాలు విభజించవచ్చు.

అవి : 1. బిందువు

2. రేఖ

3. ప్రదేశము

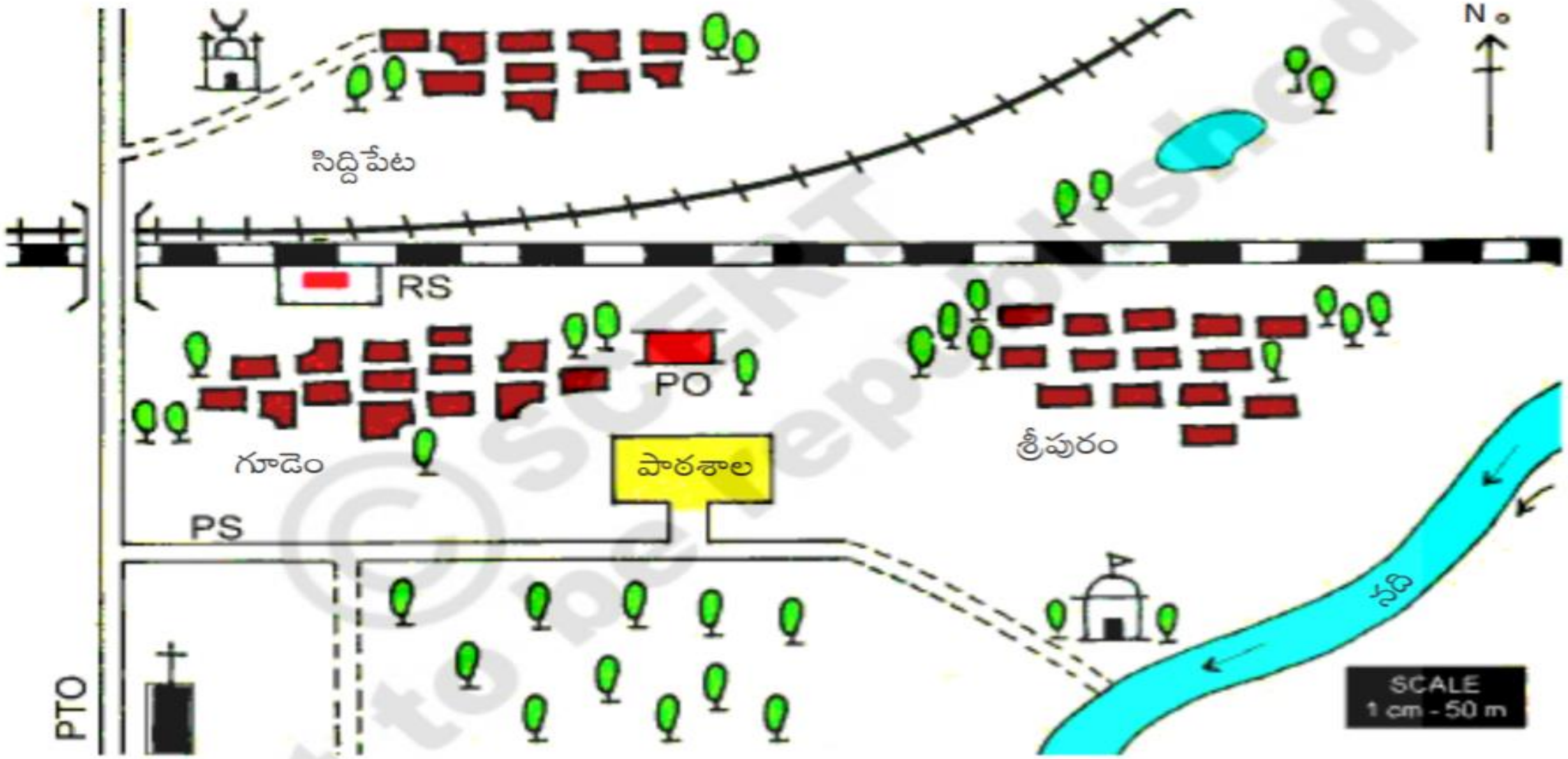

పటం 1. చిహ్నాలను ఎలా ఉపయోగించాలో ఈ మ్యాపును గమనించి తెలుసుకోండి

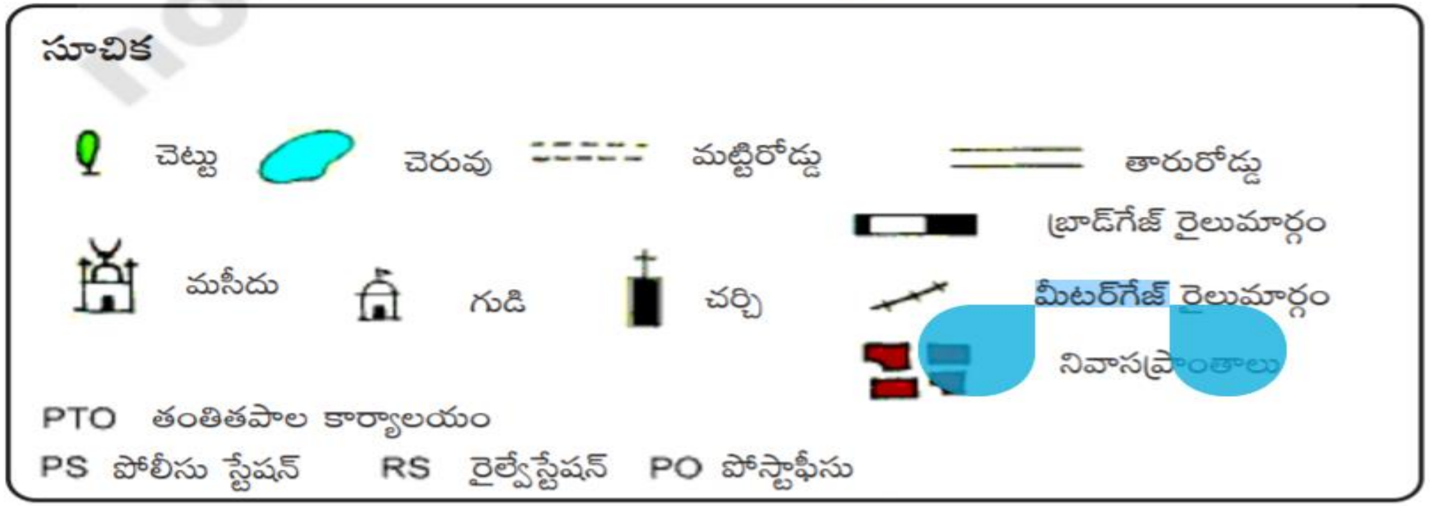

© SCERT not to be republished

5. రంగులు :

పటములో వివిధ భూస్వరూపాలను, ప్రత్యేక అంశాలను చూపడానికి రంగులను ఉపయోగిస్తాము. వీటి ద్వారా ఒక ప్రదేశము యొక్క ఎత్తుపల్లాలను తెలుసుకోవచ్చు.

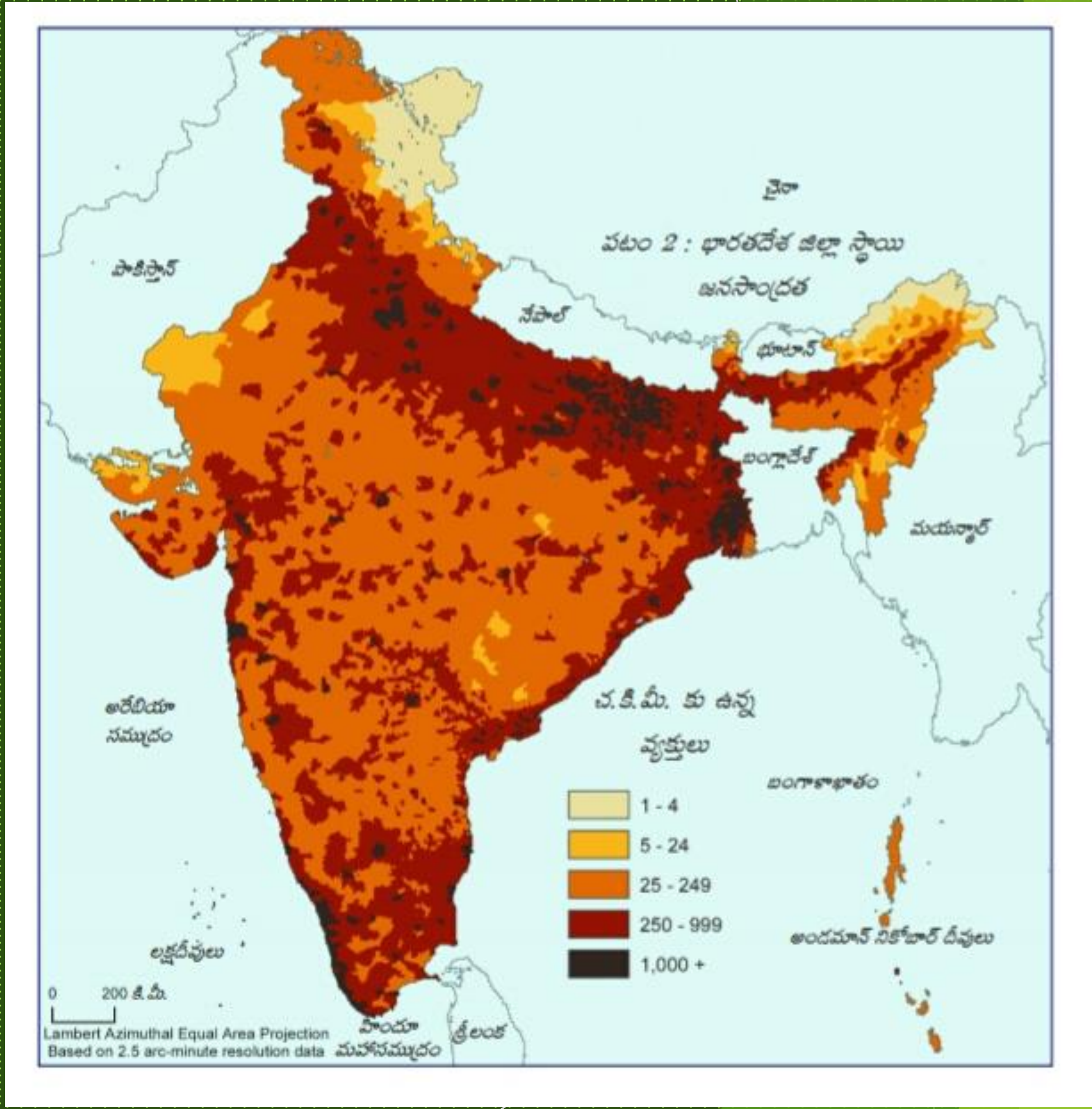

రంగు		భూ ఆచ్ఛాదన/ భూ వినియోగం
ముదురు ఆకుపచ్చ		అడవి
లేత ఆకుపచ్చ		గడ్డి భూములు
గోధుమ/ మట్టిరంగు		వ్యవసాయానికి అనువైన భూములు
పసుపు పచ్చరంగు (నైసర్గిక పటాలు)		పంటలు సాగవుతున్న ప్రాంతం
ముదురు ఊదా		పర్వతాలు
లేత ఊదా		గుట్టలు
పసుపు పచ్చ		పీఠ భూములు, చిత్తడి భూములు
లేత ఎరుపు		బంజరు భూములు
లేత నీలం		చెరువులు, నదులు, కాలవలు, బావులు వంటివి
ముదురు నీలం		సముద్రాలు, మహాసముద్రాలు
తెలుపు		ఖనిజాలు లభ్యమయ్యే ప్రదేశాలు
నలుపు		సరిహద్దులు

పటాలు - రకాలు

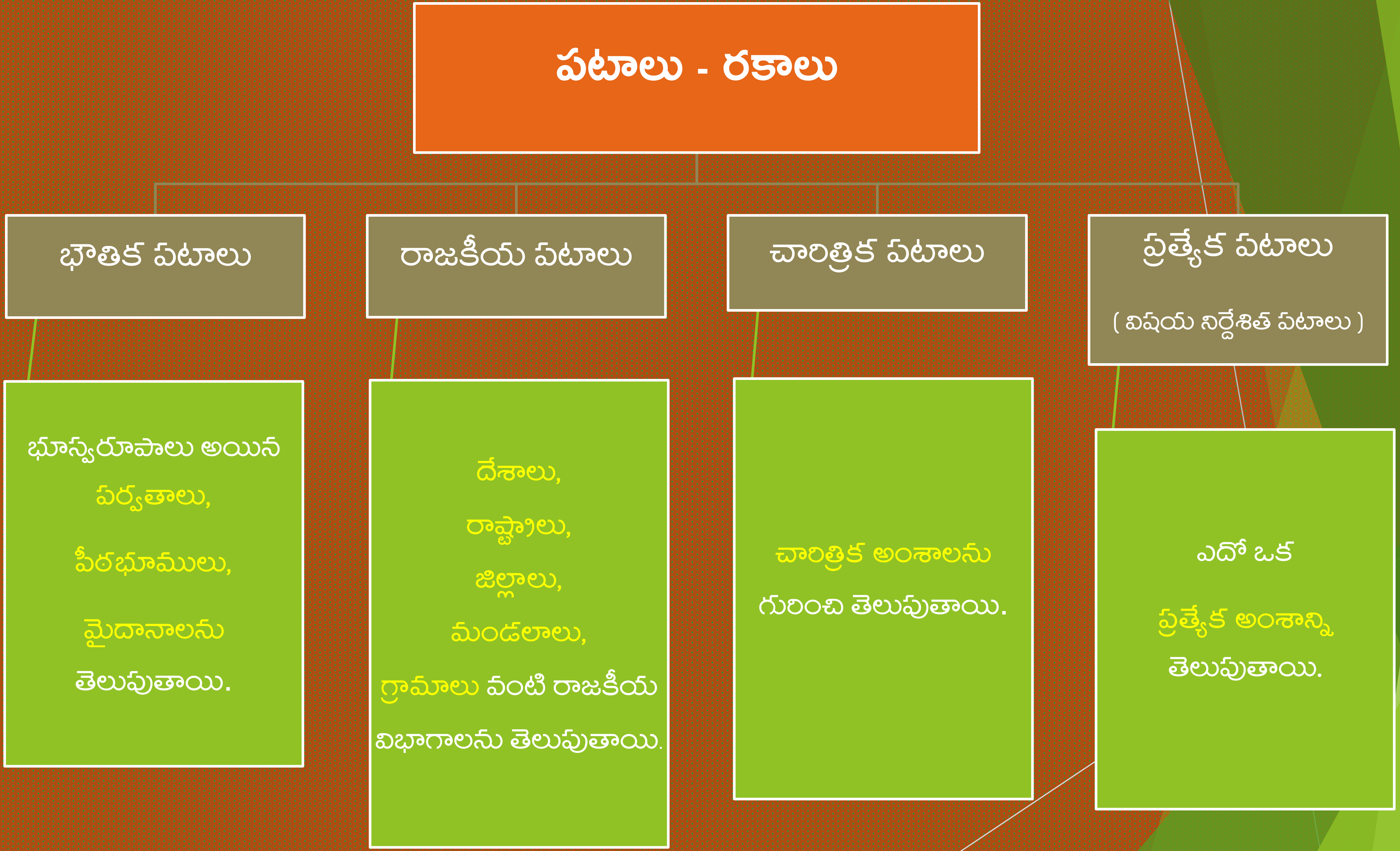

పటాలు - రకాలు
భౌతిక పటాలు
రాజకీయ పటాలు
చారిత్రిక పటాలు
ప్రత్యేక పటాలు
(విషయ నిర్దేశిత పటాలు)
భూస్వరూపాలు అయిన పర్వతాలు, పీఠభూములు, మైదానాలను తెలుపుతాయి.
దేశాలు, రాష్ట్రాలు, జిల్లాలు, మండలాలు, గ్రామాలు వంటి రాజకీయ విభాగాలను తెలుపుతాయి.
చారిత్రిక అంశాలను గురించి తెలుపుతాయి.
ఏదో ఒక ప్రత్యేక అంశాన్ని తెలుపుతాయి.

భౌతిక పటాలకు ఉదాహరణ

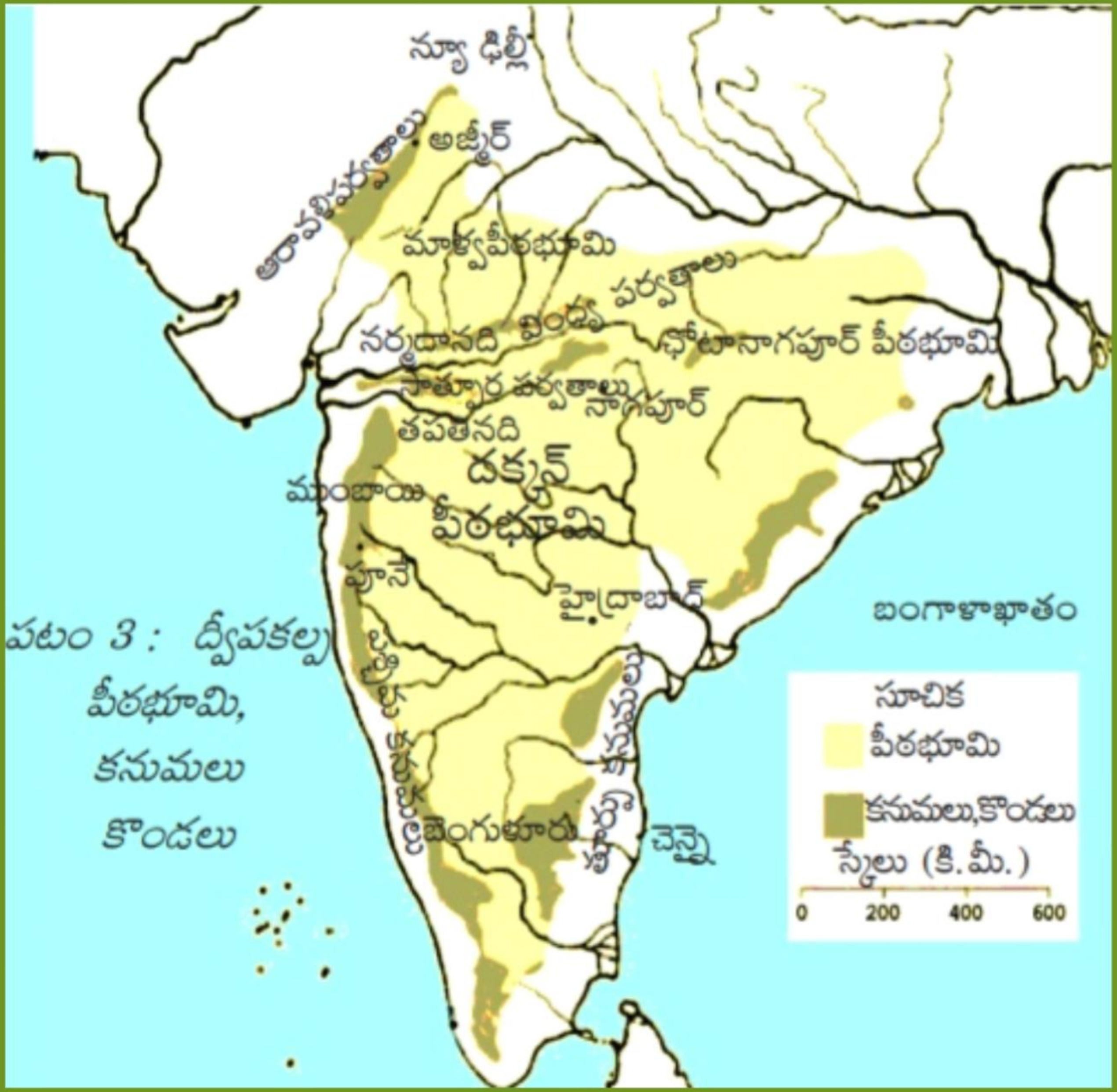

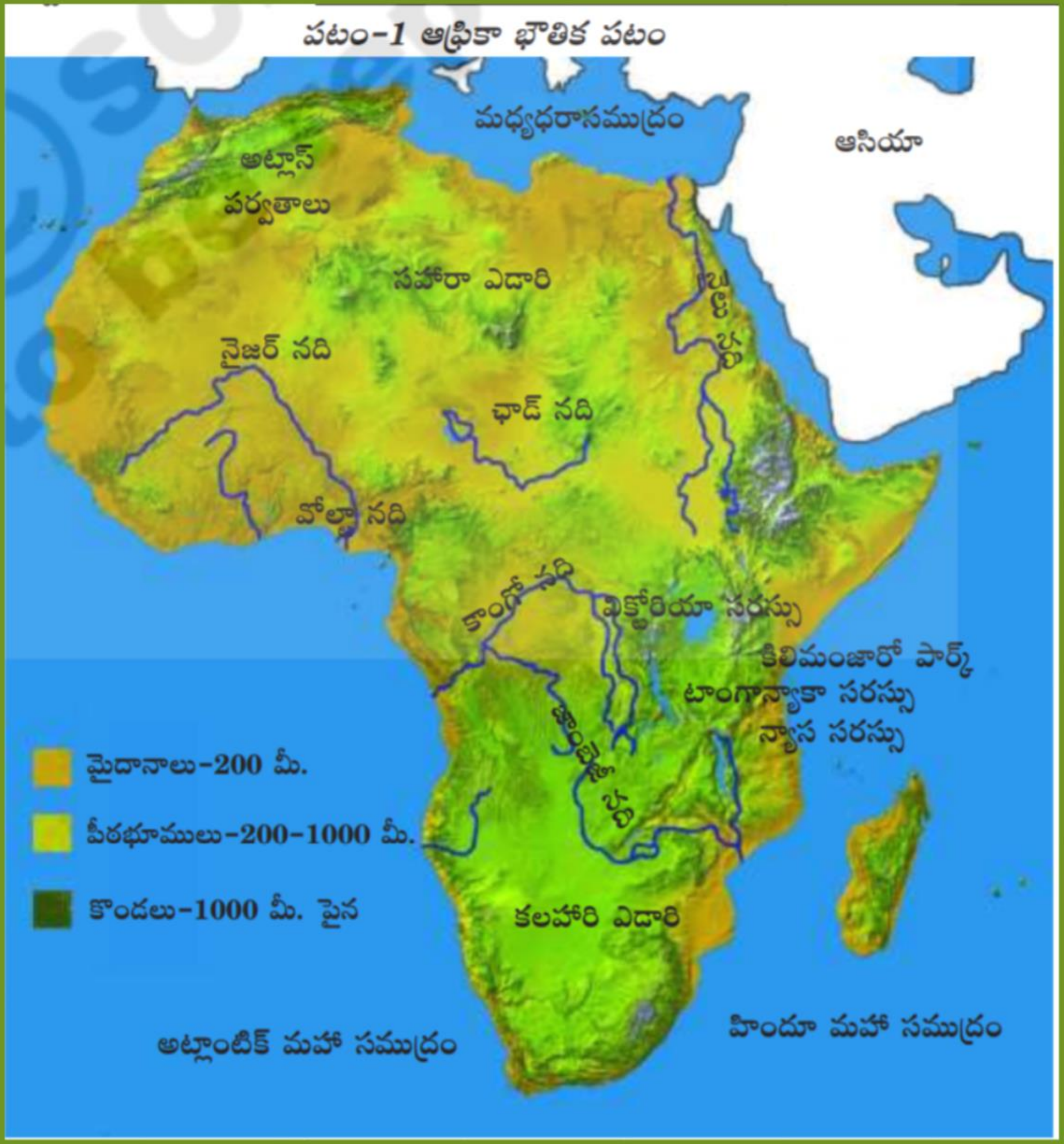

పటం-1 ఆఫ్రికా భౌతిక పటం
మధ్యధరాసముద్రం
ఆసియా
అట్లాస్ పర్వతాలు
సహారా ఎడారి
నైజర్ నది
ఛాడ్ నది
వోల్టా నది
కాంగో నది
విక్టోరియా సరస్సు
కిలిమంజారో పార్క్
టాంగాన్యాకా సరస్సు
న్యాస సరస్సు
మైదానాలు-200 మీ.
పీఠభూములు-200-1000 మీ.
కొండలు-1000 మీ. పైన
కలహారి ఎడారి
అట్లాంటిక్ మహా సముద్రం
హిందూ మహా సముద్రం

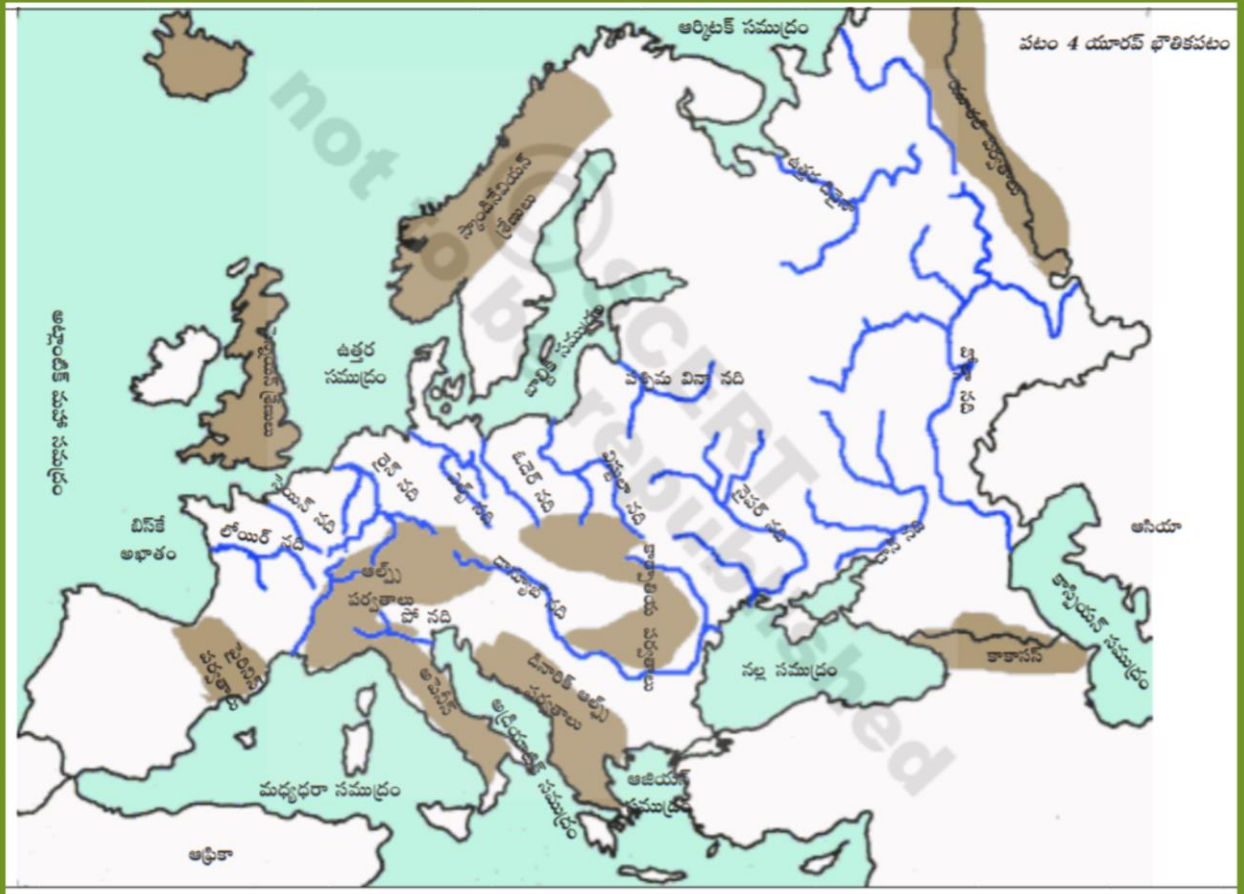

పటం 4 యూరప్ భౌతికపటం
ఆర్కిటిక్ సముద్రం
ఉత్తర సముద్రం
పశ్చిమ ద్వినా నది
బిస్కే అఖాతం
లోయిర్ నది
ఆల్ప్స్ పర్వతాలు
పో నది
డినారిక్ ఆల్ప్స్ పర్వతాలు
నల్ల సముద్రం
కాకసస్
ఆసియా
కాస్పియన్ సముద్రం
ఏజియన్ సముద్రం
మధ్యధరా సముద్రం
ఆఫ్రికా

రాజకీయ పటాలకు ఉదాహరణ

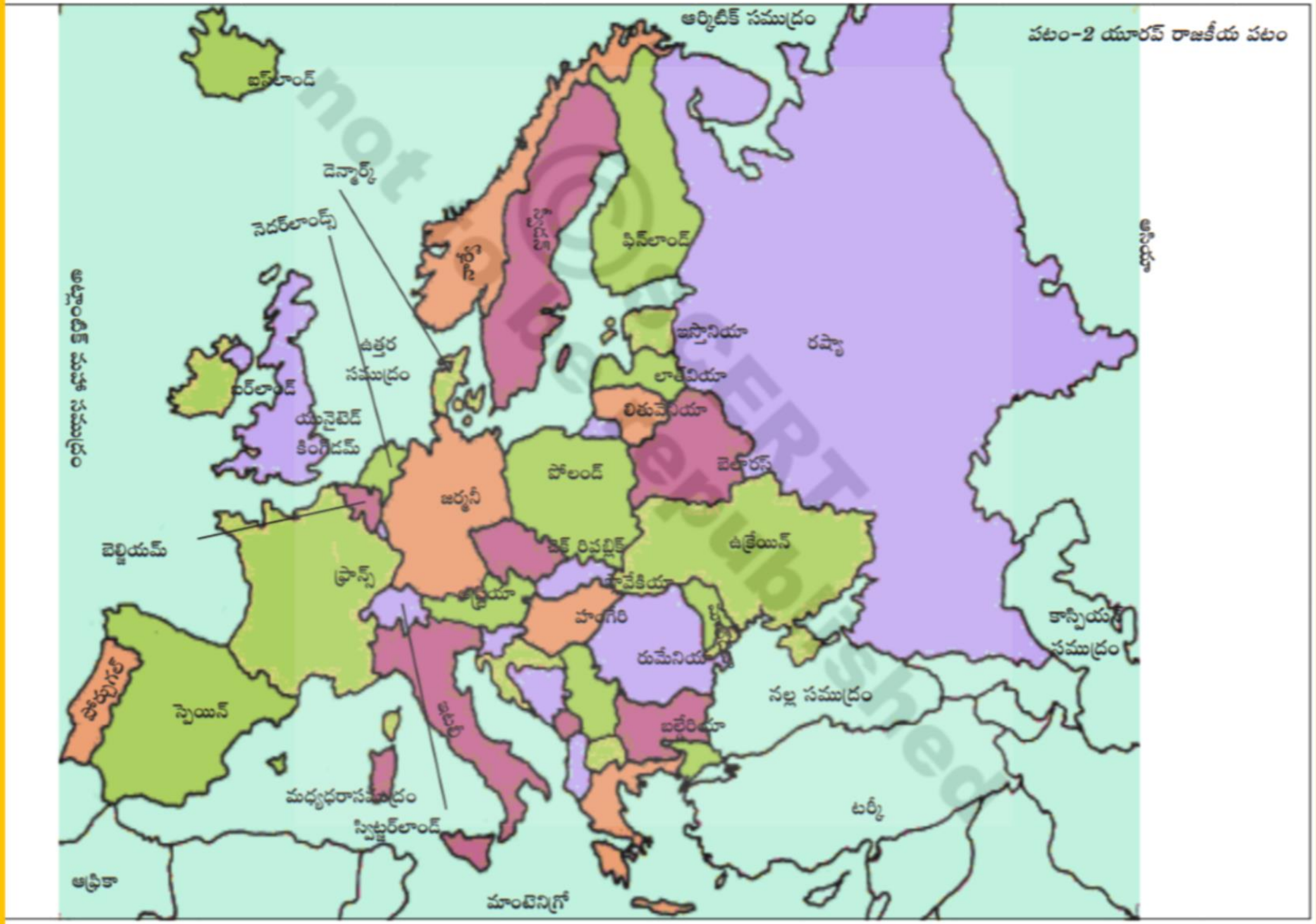

పటం–6 : ఆఫ్రికా దేశాలు

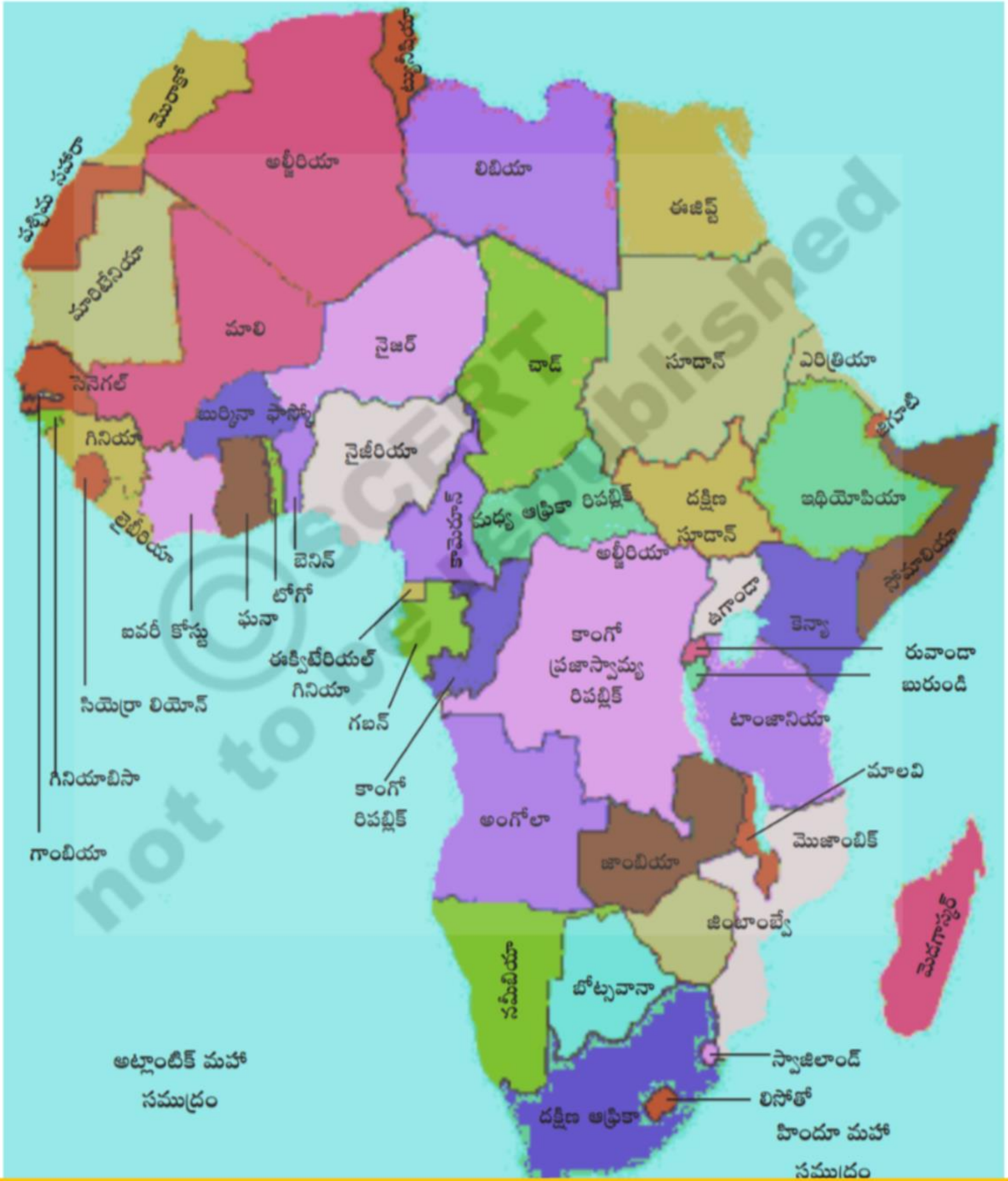
మొరాకో
పశ్చిమ సహారా
అల్జీరియా
ట్యునీషియా
లిబియా
ఈజిప్ట్
మారిటేనియా
మాలి
నైజర్
చాడ్
సూడాన్
ఎరిత్రియా
సెనెగల్
బుర్కినా ఫాసో
గినియా
నైజీరియా
దక్షిణ సూడాన్
ఇథియోపియా
మధ్య ఆఫ్రికా రిపబ్లిక్
అల్జీరియా
లైబీరియా
సోమాలియా
బెనిన్
టోగో
ఘనా
ఐవరీ కోస్టు
ఉగాండా
కెన్యా
రువాండా
బురుండి
కాంగో ప్రజాస్వామ్య రిపబ్లిక్
ఈక్విటోరియల్ గినియా
సియెర్రా లియోన్
గబన్
టాంజానియా
మాలవి
కాంగో రిపబ్లిక్
గినియాబిసా
అంగోలా
మొజాంబిక్
జాంబియా
గాంబియా
జింబాంబ్వే
మడగాస్కర్
నమీబియా
బోట్సవానా
అట్లాంటిక్ మహా సముద్రం
స్వాజిలాండ్
లిసోతో
దక్షిణ ఆఫ్రికా
హిందూ మహా సముద్రం

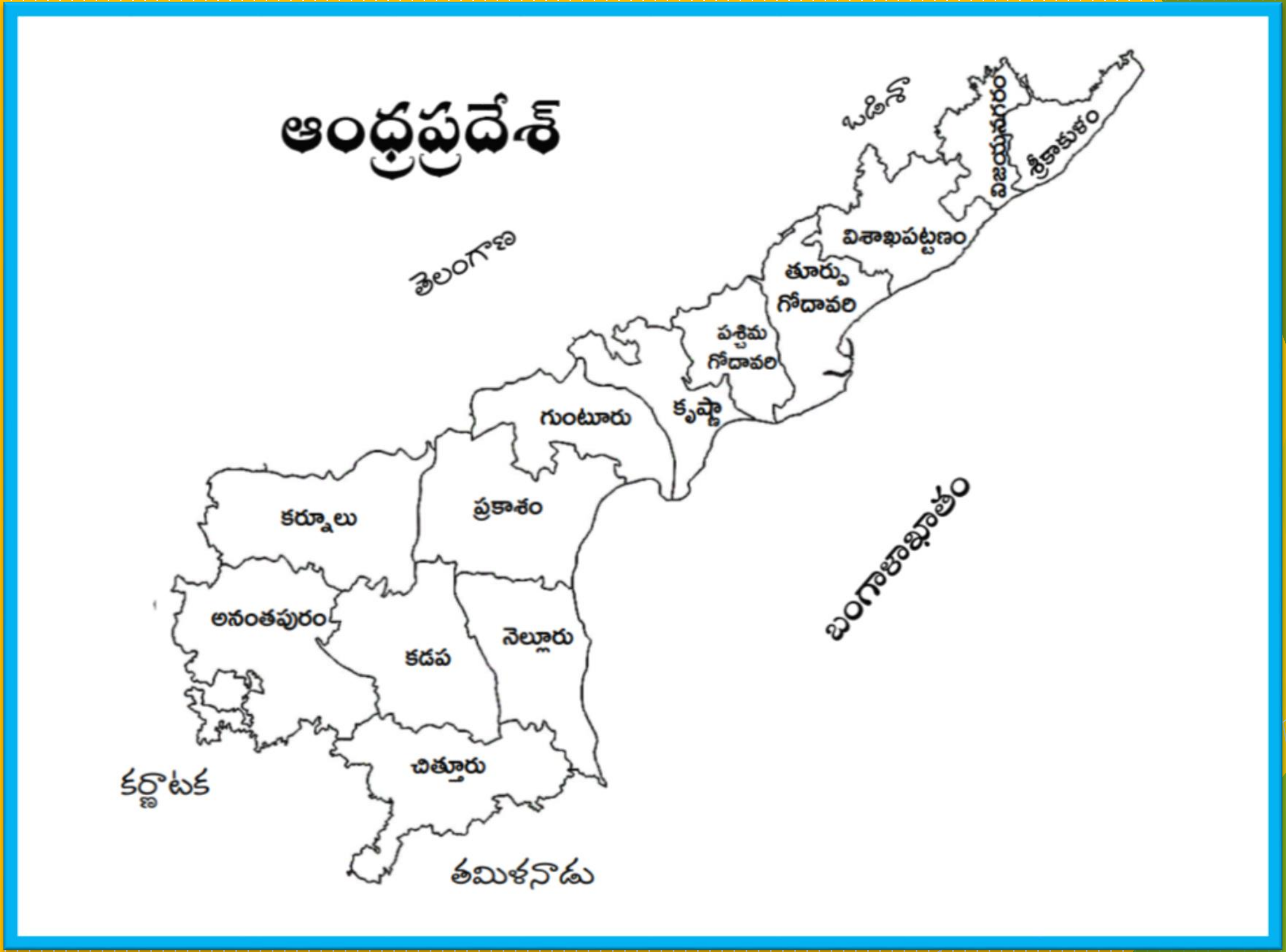
ఆంధ్రప్రదేశ్
ఒడిశా
తెలంగాణ
విజయనగరం
శ్రీకాకుళం
విశాఖపట్టణం
తూర్పు గోదావరి
పశ్చిమ గోదావరి
కృష్ణా
గుంటూరు
ప్రకాశం
కర్నూలు
అనంతపురం
కడప
నెల్లూరు
చిత్తూరు
బంగాళాఖాతం
కర్ణాటక
తమిళనాడు

చారిత్రిక పటాలకు ఉదాహరణ

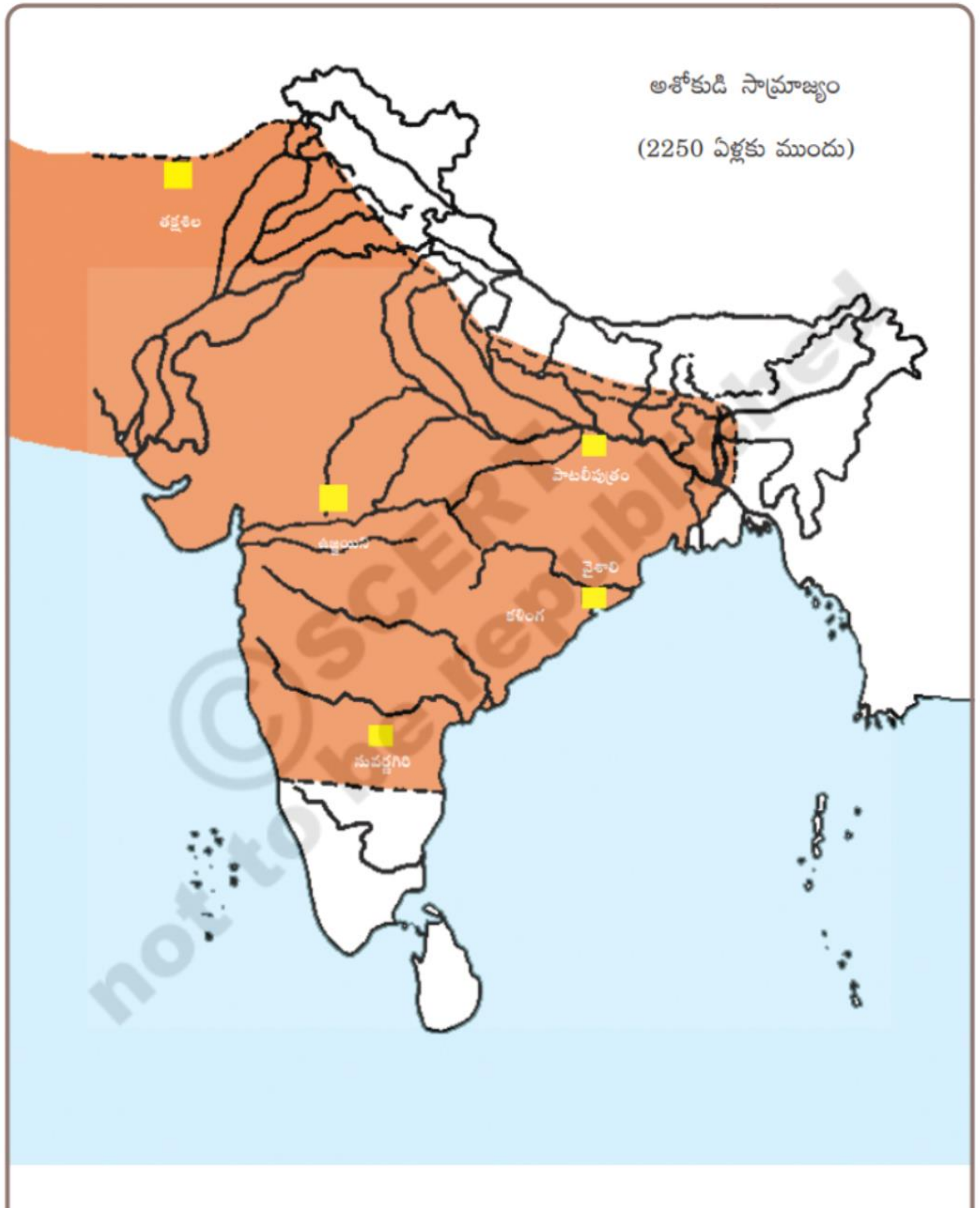

పటం 1 మౌర్యసామ్రాజ్యంలోని ముఖ్యమైన నగరాలను, ప్రాంతాలను చూపే పటం

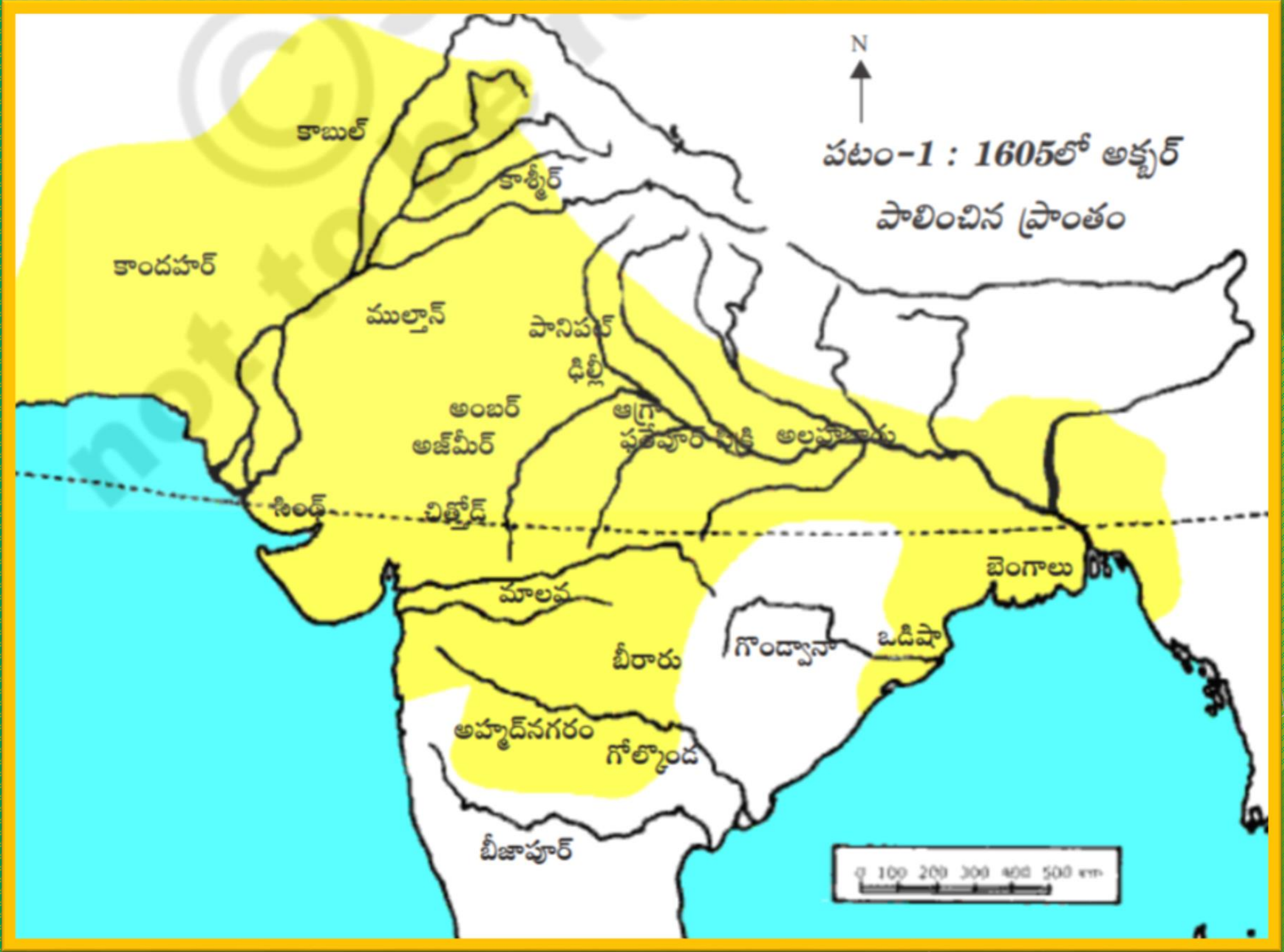

పటం-1 : 1605లో అక్బర్ పాలించిన ప్రాంతం

ప్రత్యేక పటాలకు ఉదాహరణ

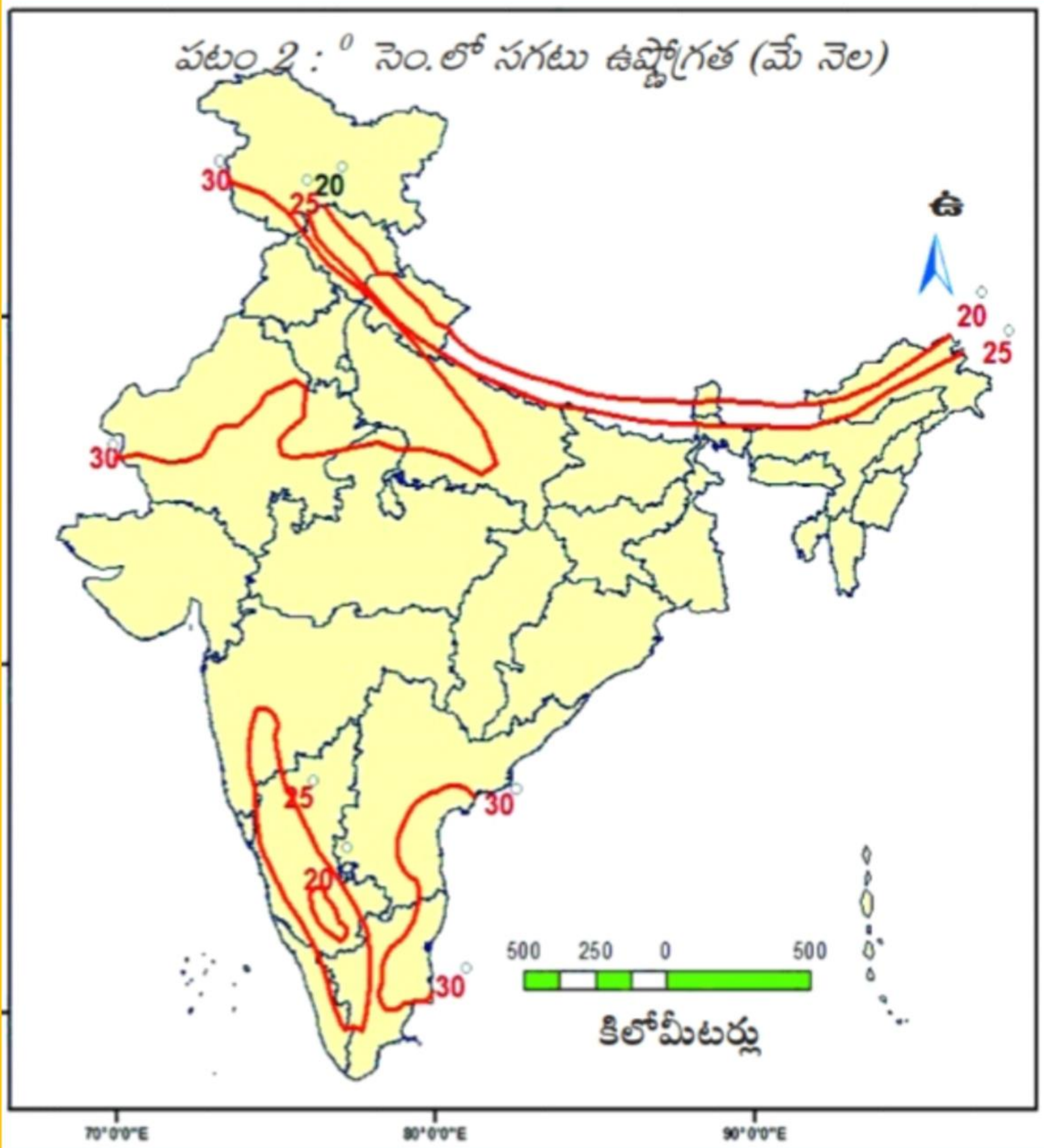

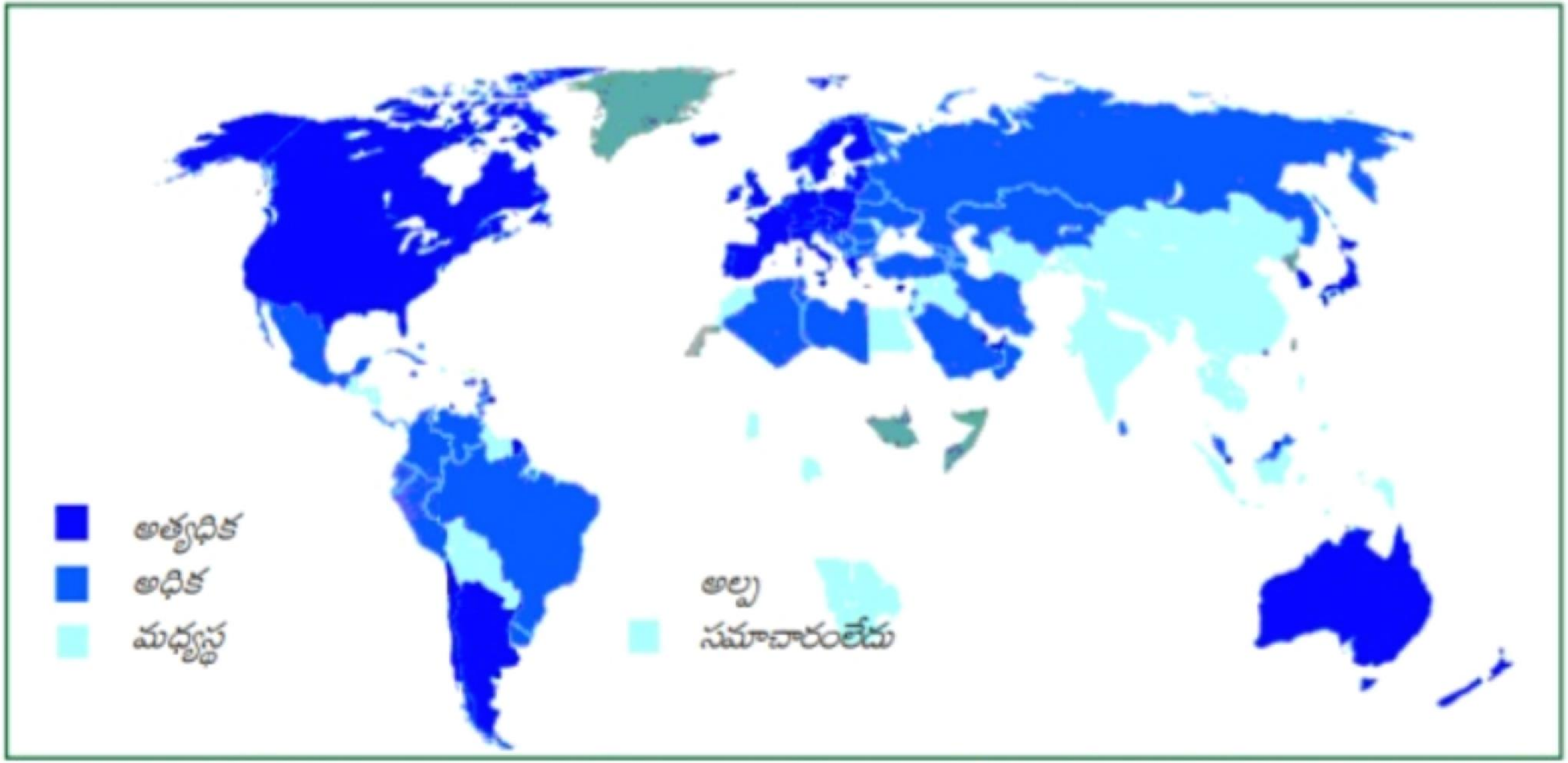

పటం 1 : మానవాభివృద్ధిని సూచించు ప్రపంచ పటం. వివిధ ఖండాలలో మానవాభివృద్ధి తీరుతెన్నులను గమనించండి

పట నైపుణ్యాలు

పట నైపుణ్యాలలో ప్రధానంగా 3 అంశాలు ఇమిడి ఉన్నాయి. అవి :

1. పటాన్ని గీయడం
2. పటాన్ని గుర్తించడం
3. పటాన్ని చదవడం

1. పటాన్ని గీయడం

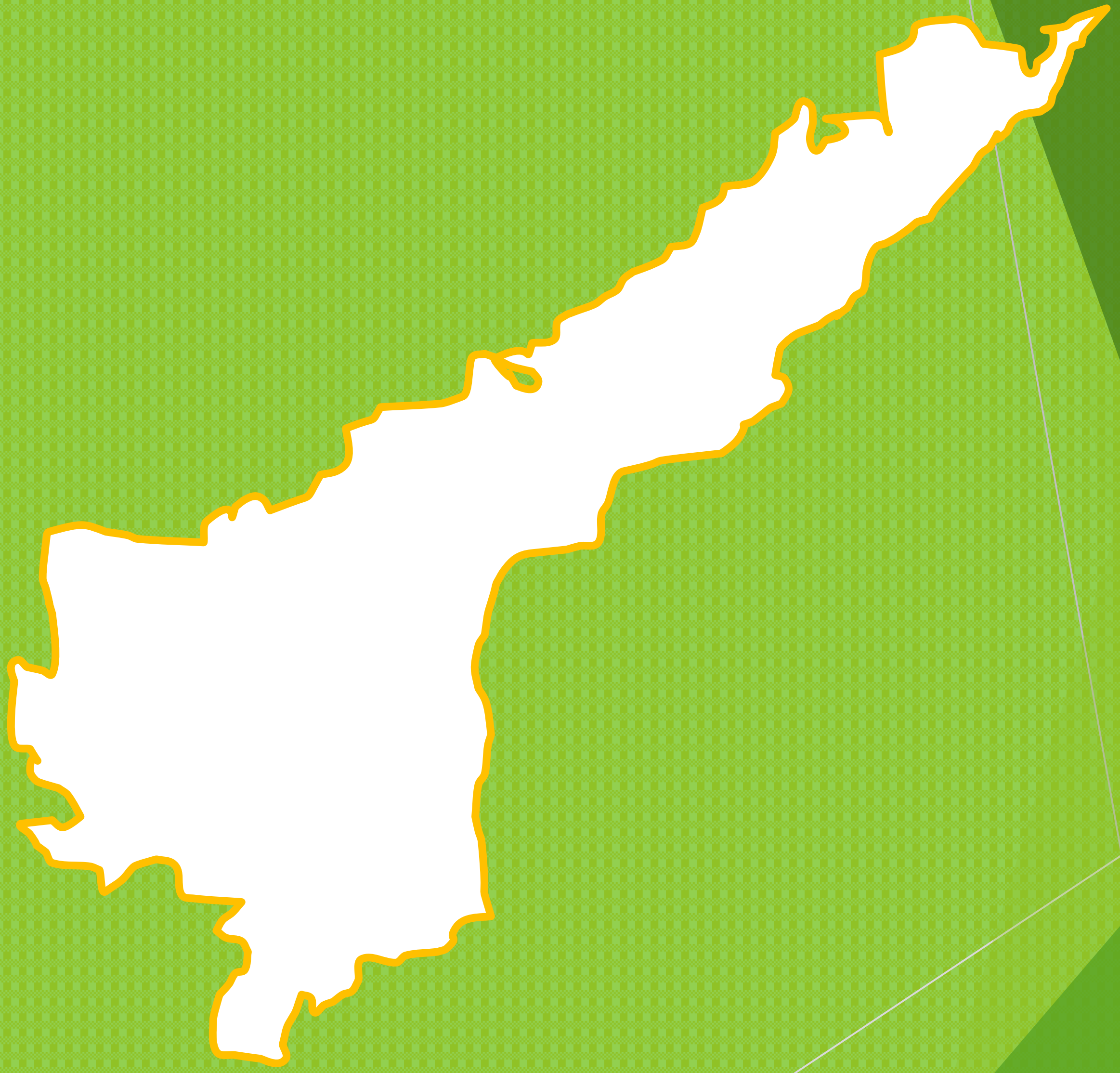

2. పటాన్ని గుర్తించడం

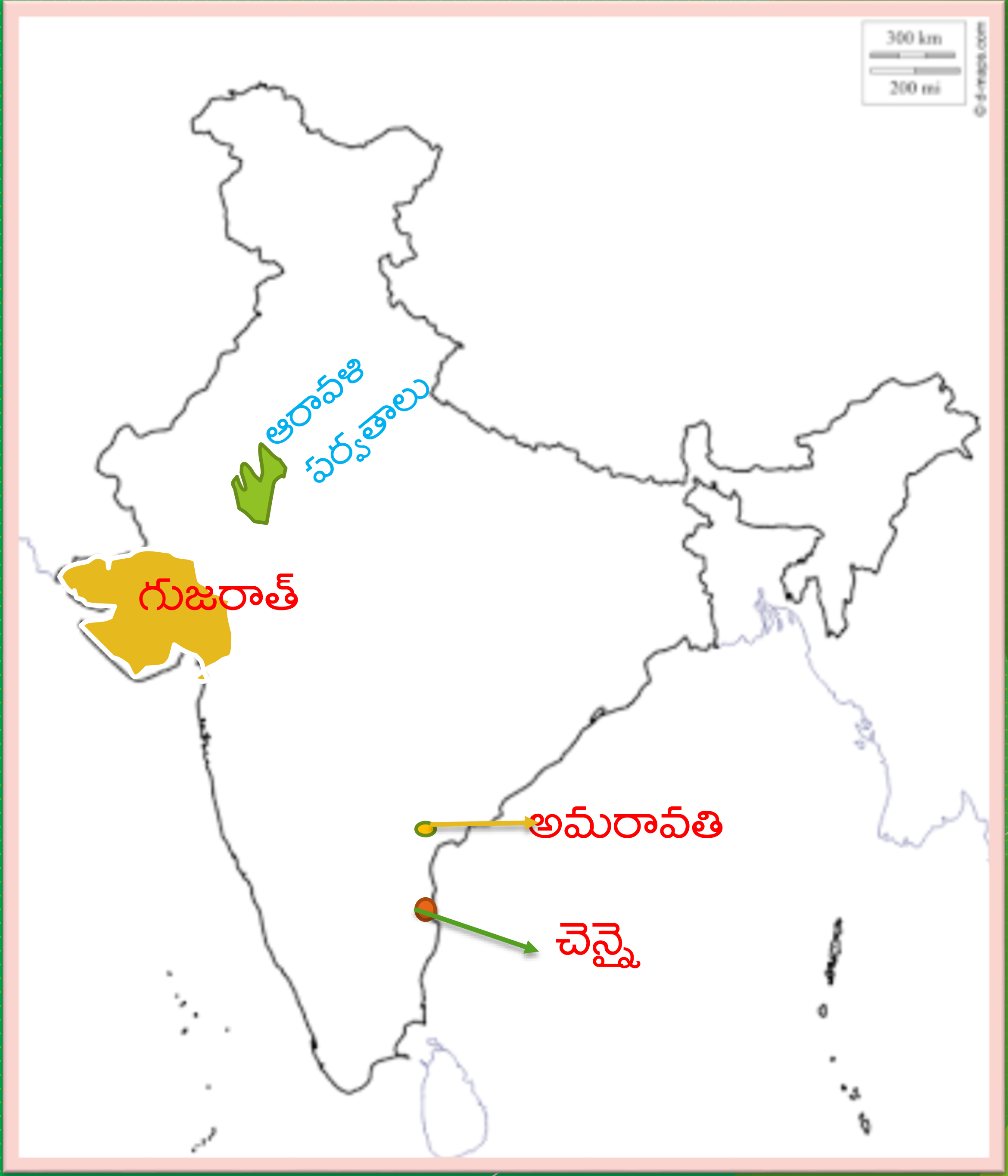

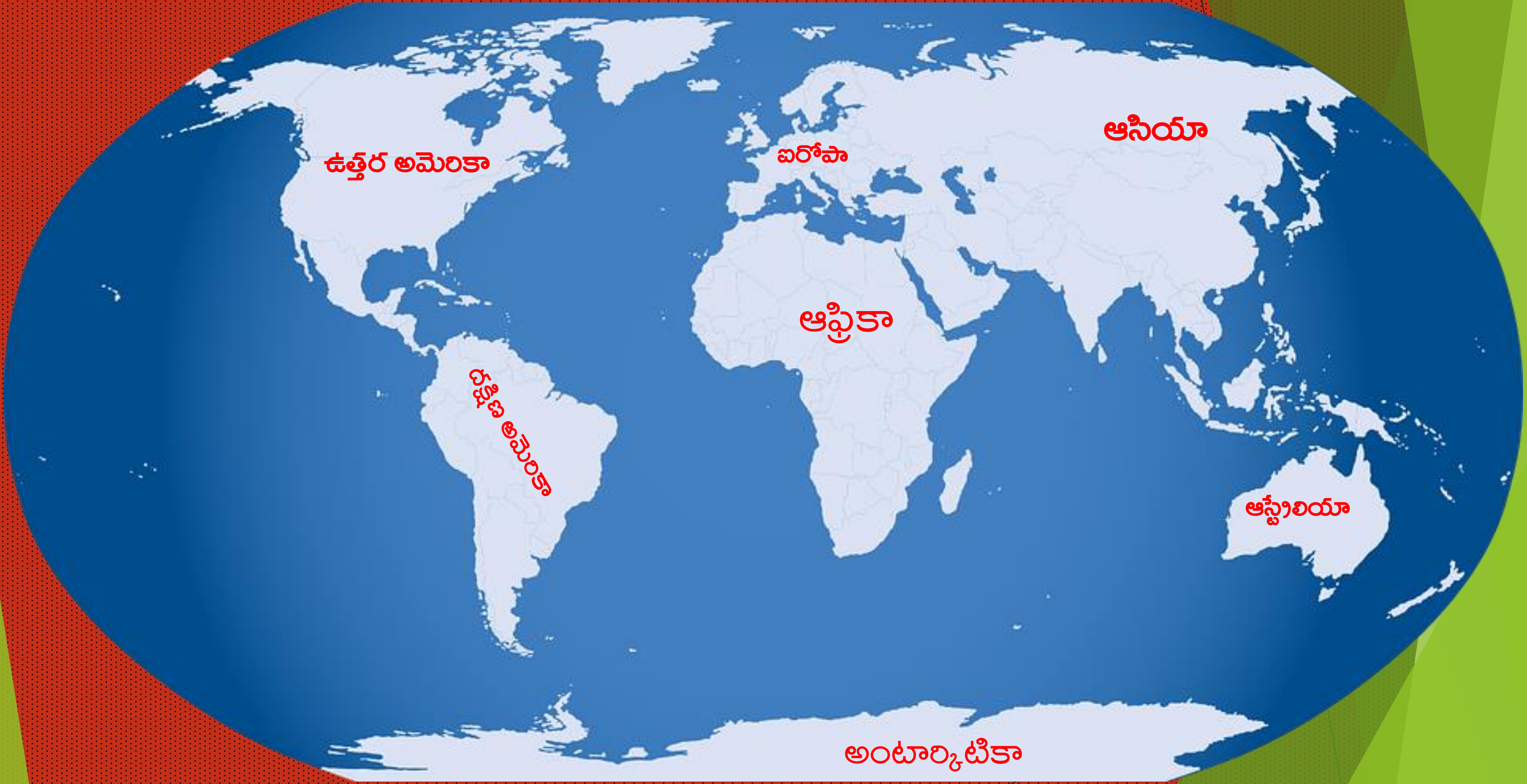
ఆసియా
ఉత్తర అమెరికా
ఐరోపా
ఆఫ్రికా
దక్షిణ అమెరికా
ఆస్ట్రేలియా
అంటార్కిటికా

3. పటాన్ని చదవడం

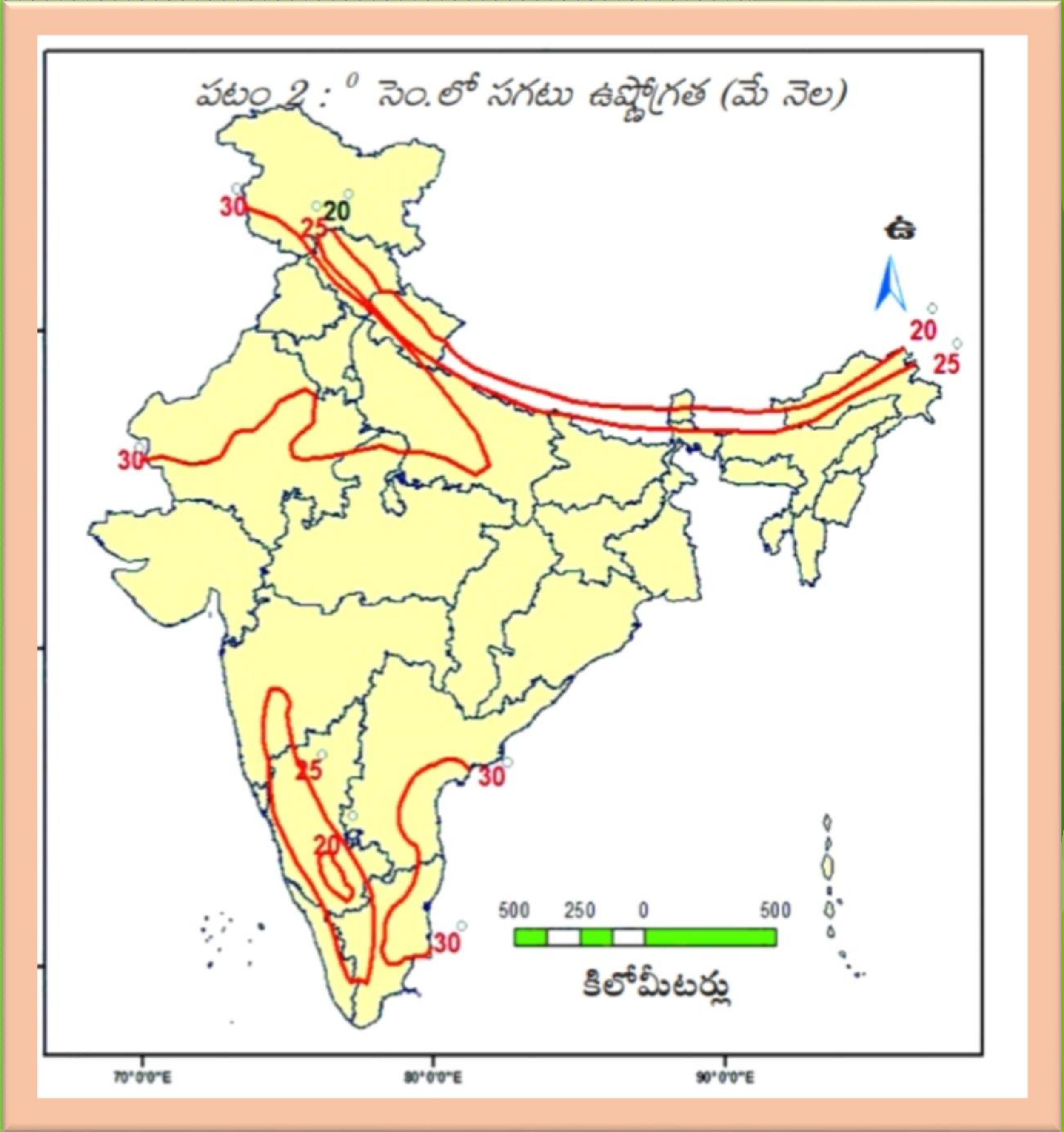

పటం 2 : ⁰ సెం.లో సగటు ఉష్ణోగ్రత (మే నెల)
30
25
20
20
25
30
25
20
30
30
ఉ
500 250 0 500
కిలోమీటర్లు
70°0'0"E
80°0'0"E
90°0'0"E

పటం 3 : ద్వీపకల్ప పీఠభూమి, కనుమలు కొండలు

మానచిత్రం (పటము) - చిత్తు చిత్రం

చిత్తు చిత్రం

స్కేలు , దిక్కులను చూపని చిత్రాన్ని

" **చిత్తు చిత్రము** " అందురు.

మానచిత్రం (పటము)

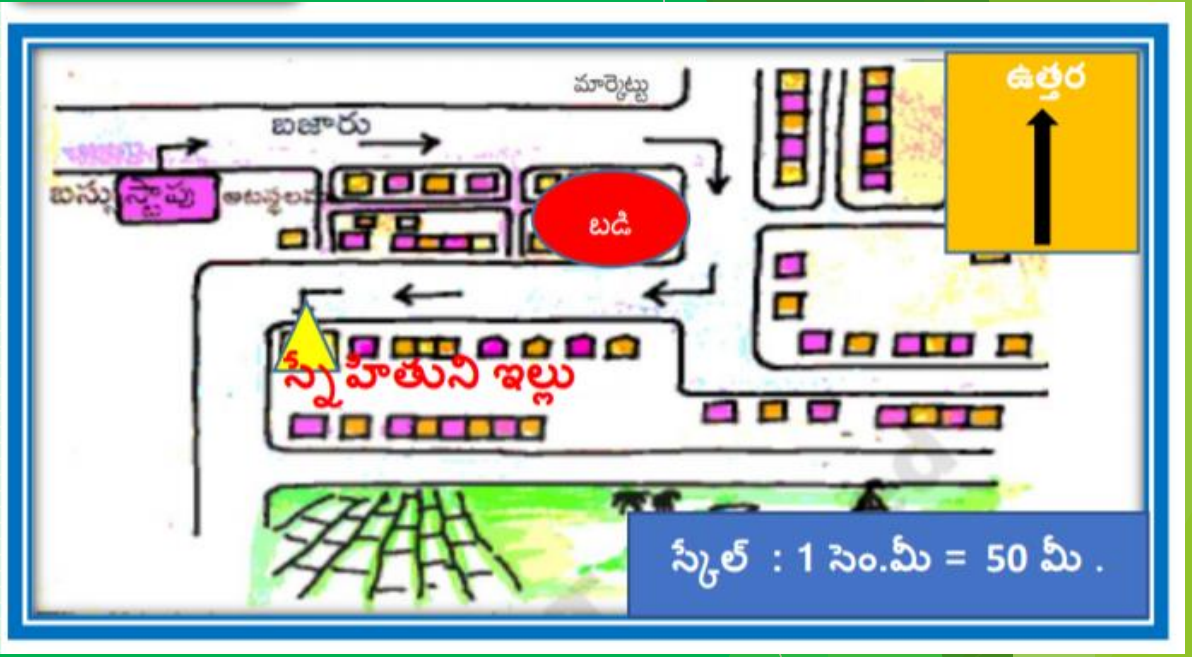

ప్రదేశము యొక్క నమూనాను దిక్కులు , స్కేలు , చిహ్నాలతో సూచించినదే ' పటము ' (మానచిత్రము).

మానచిత్రం (పటము) - చిత్రం

జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల, గరుడబిల్లి **చిత్రము**

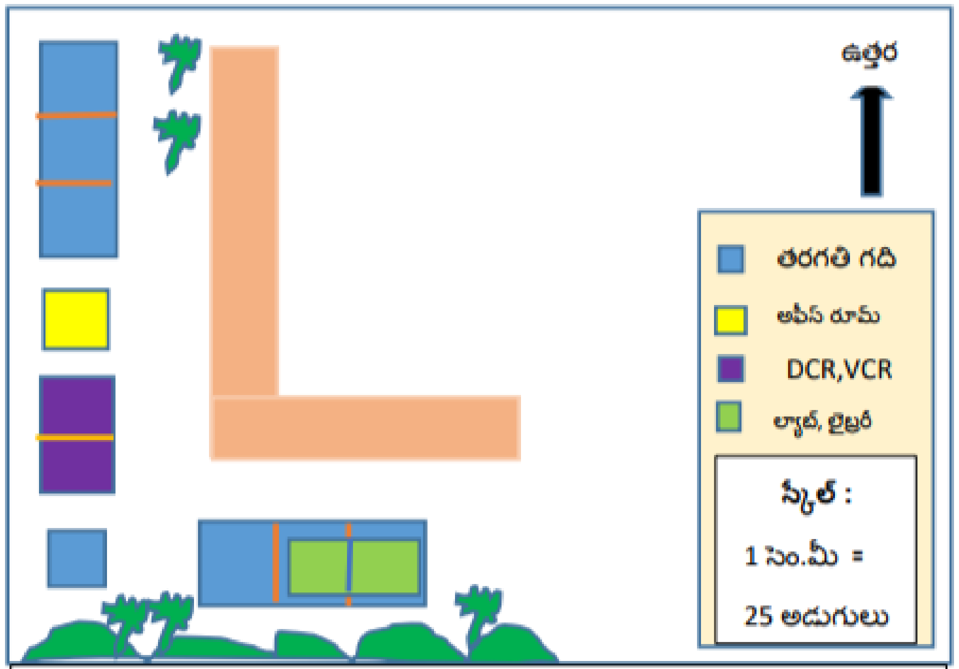

జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల, గరుడబిల్లి - **పటము**

చిత్రం వలె పటము నిజమైన అంశాలను చూపించదు. ముఖ్యమని భావించే అంశాలను చూపించడానికి చిహ్నాలను పటములో ఉపయోగిస్తారు. పటము స్కేల్ ఆధారంగా గీయబడుతుంది.

మానచిత్రం (పటము)	చిత్రము
1. పటము నిజమైన అంశాలను చూపించదు. చిహ్నాలు మాత్రమే చూపబడతాయి.	1.ఇది నిజమైన అంశాలను చూపిస్తుంది.
2. పటము స్కేల్ ఆధారంగా గీయబడుతుంది.	2. దీనిలో స్కేల్ సూచించబడదు.
3. కొన్ని ప్రత్యేక అంశాలను చూపడానికి ఉపయోగపడుతుంది.	3. ఇది అటువంటి ప్రత్యేక అంశాలను చూపడానికి ఉపయోగపడదు.

కాంటూరు రేఖలు

ఒకే ఎత్తులో గల ప్రదేశాలను కలుపుతూ గీసే రేఖలను "సమతల రేఖలు"

(కాంటూరు రేఖలు) అందురు.

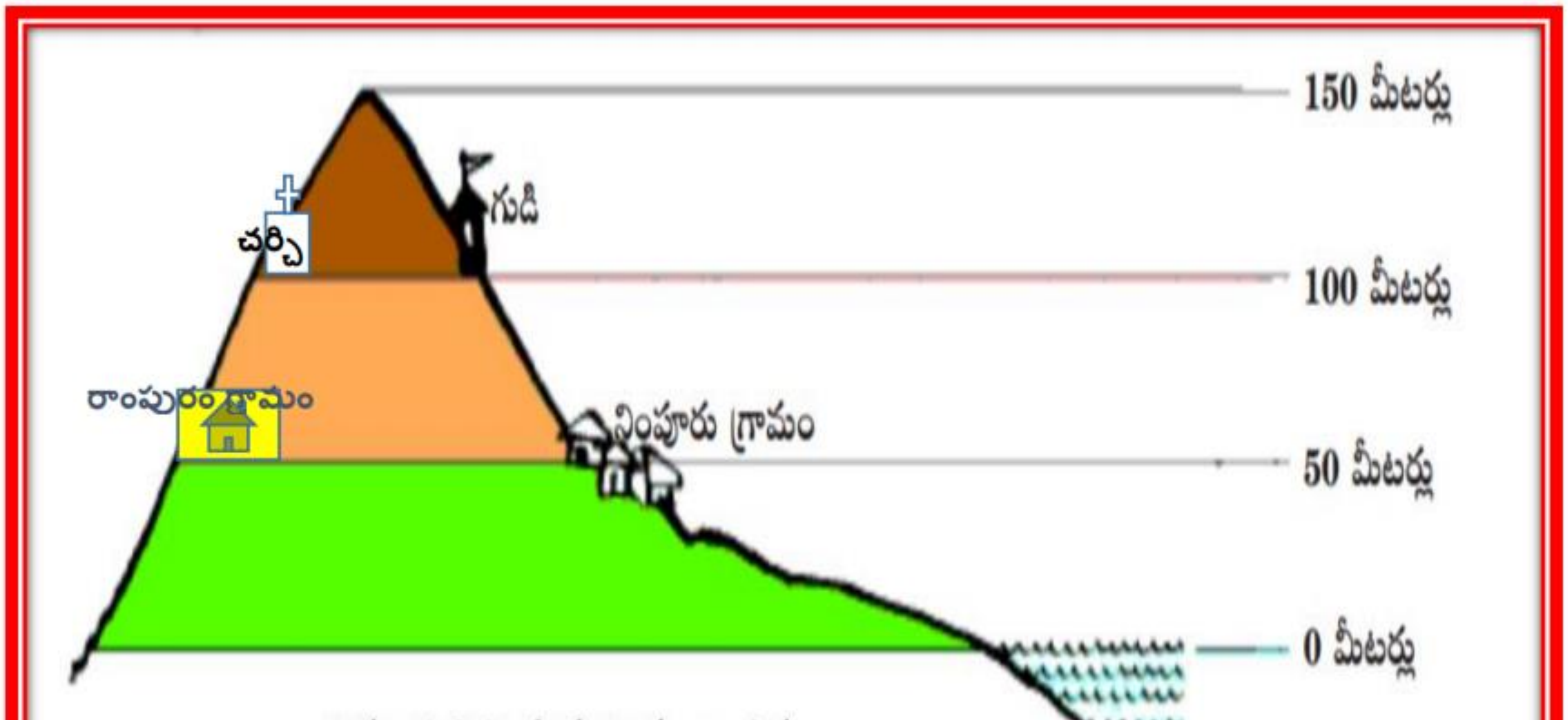

చిత్రం-1.6 నింపూరు గ్రామం - ఎత్తు

భూమి వాలు ఎక్కువగా ఉంటే కాంటూరు రేఖల మధ్య దూరం తక్కువగా ఉంటుంది. వాలు తక్కువగా ఉంటే కాంటూరు రేఖల మధ్య దూరం ఎక్కువగా ఉంటుంది.

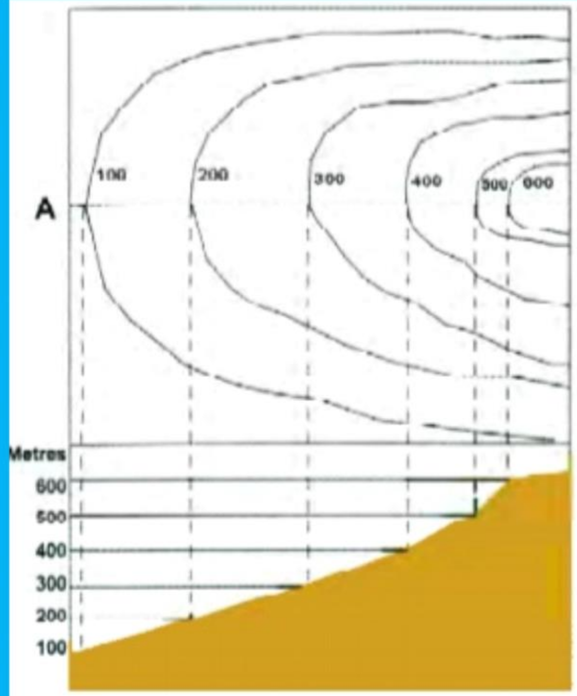

చిత్రం 1.8 : ఏటవాలు

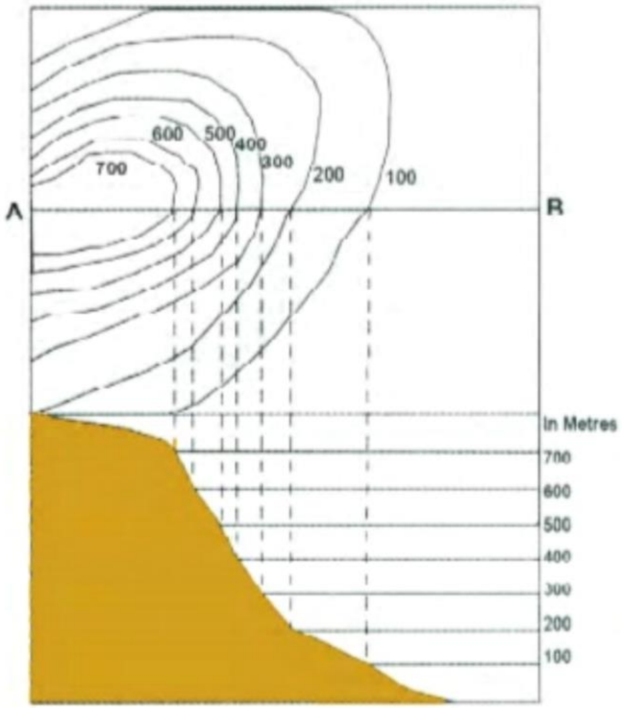

చిత్రం 1.9 : నిట్రవాలు

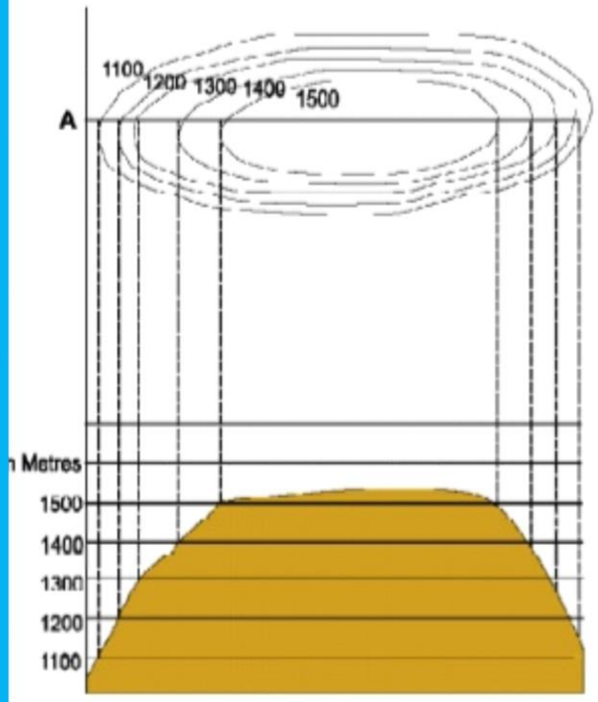

పీఠభూమి

Thank You